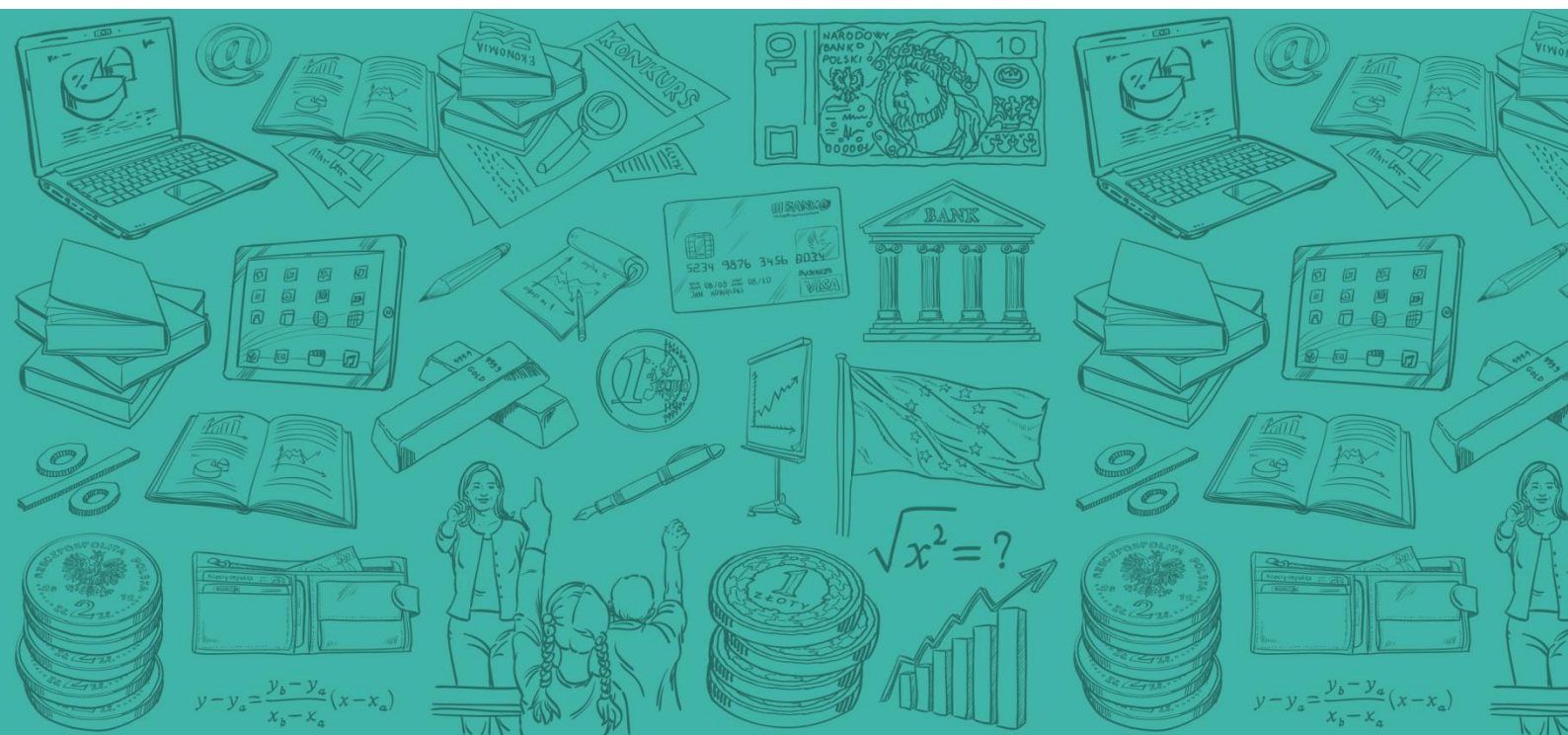

NBP

Narodowy Bank Polski

Unia Gospodarcza i Walutowa – wprowadzenie

Autor: Marek Chałas

Skrócony opis lekcji

W czasie zajęć uczniowie zapoznają się z problematyką związaną z wprowadzeniem wspólnej europejskiej waluty. Dowiadują się, w jaki sposób przyjęcie euro przez państwa UGW pogłębiło proces integracji gospodarczej oraz zlikwidowało bariery we wzajemnym handlu, wynikające z posługiwania się różnymi walutami narodowymi. Uczniowie analizują teksty źródłowe; zapoznają się również z aktualnymi krajami strefy euro.

Cele lekcji

Uczniowie powinni:

- wiedzieć, jak historycznie przebiegał proces integracji europejskiej, którego efektem jest omawiana Unia Gospodarcza i Walutowa,
- umieć wskazać „geografię strefy euro,
- wskazać koszty i korzyści z wprowadzenia euro w państwach Unii Gospodarczej i Walutowej.

Słowa kluczowe

- Euro,
- Unia Gospodarcza i Walutowa.

Metody realizacji zajęć

- analiza tekstów źródłowych,
- dyskusja i objaśnianie pojęć związanych z euro i UGW,
- ćwiczenie pt. „Kraje strefy euro”.

Adresat

- uczniowie szkół ponadgimnazjalnych.

Materiały

1. Tekst pt. „Historia Unii Gospodarczej i Walutowej”.
2. Tekst pt. „Unia Gospodarcza i Walutowa”.
3. Ćwiczenie pt. „Kraje strefy euro”.
4. Schematy „Korzyści” i „Koszty” integracji Polski ze strefą euro.
5. „Co to jest inflacja?”.

Wstęp merytoryczny

Unia Gospodarcza i Walutowa

Co rozumie się pod pojęciem „integracji gospodarczej”?

Ogólnie rzecz biorąc Unia Gospodarcza i Walutowa stanowi zaawansowany etap procesu integracji gospodarczej. Stopnie integracji gospodarczej można podzielić na sześć etapów:

- obszar preferencyjnego handlu (z obniżonymi taryfami celnymi między niektórymi krajami),
- obszar wolnego handlu (bez wewnętrznych taryf celných na niektóre lub wszystkie towary dla uczestniczących krajów),
- unia celna (z takimi samymi zewnętrznymi taryfami celnymi dla krajów trzecich i wspólną polityką handlową),
- jednolity rynek (ze wspólnymi przepisami dotyczącymi produktów oraz wolnym przepływem towarów, kapitału, siły roboczej i usług),
- unia gospodarcza i walutowa (jednolity rynek ze wspólną walutą i polityką pieniężną),
- pełna integracja gospodarcza (wszystkie aspekty wymienione powyższej, a także zharmonizowana polityka fiskalna i inne polityki gospodarcze).

Gdy w 1957 r. utworzono Europejską Wspólnotę Gospodarczą, poprzedniczkę Unii Europejskiej, celem było stworzenie unii celnej oraz wspólnego rynku dla rolnictwa. Następnie ten ograniczony wspólny rynek objął również towary i usługi na jednolitym rynku, co zostało w dużej mierze ukończone do 1993 roku. Dziś Unia Europejska znajduje się na piątym etapie wspomnianego modelu.

Unia Gospodarcza i Walutowa (UGW) powstała na skutek stopniowej integracji gospodarczej UE. Stanowi rozszerzenie jednolitego rynku UE i obejmuje wspólne uregulowania dotyczące produktów oraz swobodny przepływ towarów, kapitału, pracy i usług. W strefie euro, która obecnie obejmuje 19 państw członkowskich UE, wprowadzono wspólną walutę euro. Wszystkie 28 państw członkowskich, z wyjątkiem Wielkiej Brytanii i Danii, będą musiały wprowadzić euro po co najmniej dwuletnim okresie uczestniczenia w mechanizmie kursowym II (ERM II) i po spełnieniu pozostałych kryteriów konwergencji. Europejski Bank Centralny (EBC) ustanowił jednolitą politykę pieniężną, którą uzupełniają zbliżone polityki fiskalne i skoordynowane polityki gospodarcze. W UGW nie ma jednej instytucji odpowiedzialnej za politykę gospodarczą. Odpowiedzialność ta spoczywa na państwach członkowskich i różnych instytucjach UE.

Cele UGW

Postępująca integracja gospodarcza nie rozpoczęła się od decyzji o utworzeniu euro: jest to długi proces, który stanowi część historii Unii Europejskiej oraz jedno z jej głównych osiągnięć.

Zarządzanie UGW ma na celu wspieranie zrównoważonego wzrostu gospodarczego i zwiększenie zatrudnienia poprzez kształtowanie odpowiedniej polityki gospodarczej i walutowej. Obejmuje ono trzy podstawowe działania:

1. wdrożenie polityki pieniężnej, której celem jest osiągnięcie stabilności cen,
2. koordynację polityk gospodarczych państw członkowskich,
3. zapewnienie sprawnego funkcjonowania jednolitego rynku.

Osiągnięcia

Euro jest obecnie częścią codziennego życia w 19 państwach członkowskich Unii Europejskiej. Kolejne państwa członkowskie przyjmą tę walutę w przyszłości. Wspólna waluta ma niewątpliwe zalety: obniża koszty transakcji finansowych, ułatwia podróżowanie, wzmacnia rolę Europy na arenie międzynarodowej, itd.

Proponowany przebieg zajęć

1.

Powiedz uczniom, że w trakcie lekcji zapoznają się z przyczynami i procesem wprowadzenia wspólnej waluty euro w państwach Unii Gospodarczo - Walutowej.

Zaproponuj najpierw krótką rozmowę i opinie czy lepiej żeby w Europie była jedna waluta czy lepiej jeśli funkcjonują waluty narodowe.

2.

Poproś, aby uczniowie przeczytali tekst pt. „Historia Unii Gospodarczej i Walutowej” zamieszczony w materiale pomocniczym nr 1. Podkreśl długą drogę dochodzenia do UGW i etapy.

3.

Poproś, aby uczniowie przeczytali tekst pt. „Unia Gospodarcza i Walutowa” zamieszczony w materiale pomocniczym nr 2.

Poprowadź krótką dyskusję o korzyściach i kosztach wprowadzenia jednolitej waluty euro.
Lub, jeśli pozwoli na to czas, przeprowadź debatę, jak wskazano w Uwagach dla prowadzącego.

4.

Rozdaj przygotowane wcześniej materiały do ćwiczenia pt. „Kraje strefy euro” zamieszczonego w materiale pomocniczym nr 3.

Poproś uczniów o wypełnienie formularzy z ćwiczeniem.

Pokaż prawidłową, aktualną, mapę krajów strefy euro – odrębne dodatkowo przygotowane kartki (lub prezentacja dla całej klasy, np. na tablicy).

Uzupełnij (powtórz) informacje o krajach strefy euro zamieszczone w materiale pomocniczym nr 1.

Uwagi dla prowadzącego

Oprócz propozycji zawartych w niniejszym scenariuszu lekcji interesującym doświadczeniem może być doprowadzenie do debaty na temat euro. Podziel klasę na dwie grupy, zwolenników i przeciwników wprowadzenia euro w Polsce. Zadaniem każdej z grup jest przygotowanie argumentacji na rzecz stanowiska własnej grupy. Postaraj się poprowadzić debatę tak, by była to dyskusja na argumenty. Nie dopuszczaj do ostrej rywalizacji ani głosowania. W debacie chodzi o umiejętność obrony własnego stanowiska za pomocą argumentów.

W podsumowaniu debaty uzupełnij argumenty używane przez każdą z grup bądź skoryguj stwierdzenia błędne.

Materiały dla uczniów

Materiał pomocniczy nr 1

Tekst pt. „Historia Unii Gospodarczej i Walutowej”

W 1969 r. szefowie państw wyznaczyli nowy cel integracji europejskiej: powstanie unii gospodarczej i walutowej (UGW). Grupa, której przewodniczył ówczesny premier Luksemburga Pierre Werner, sporządziła sprawozdanie zakładające powstanie pełnej unii gospodarczej i walutowej w ciągu dziesięciu lat z podziałem na trzy etapy rozłożone w czasie. Ostatecznym celem było doprowadzenie całkowitej wymienialności walut państw członkowskich po nieodwołalnie ustalonych kursach wymiany walut.

Załamanie się systemu z Bretton Woods¹ oraz decyzja rządu amerykańskiego o upłynnieniu kursu dolara podjęta w połowie 1971 r. wywołały falę niestabilności kursów wymiany walut. Projekt UGW został gwałtownie wstrzymany.

W 1972 r. na szczycie w Paryżu Unia Europejska podjęła nową próbę dalszej integracji i wprowadziła mechanizm nazywany „węże w tunelu”, czyli ograniczenia przedziału wahań kursów walut państw członkowskich UE (wąż) do określonych, wąskich ram (tunel) wobec dolara. Kolejny kryzys naftowy, słaby kurs dolara oraz różnice w polityce gospodarczej państw UE doprowadziły do rezygnacji z „węża” przez większość państw, pierwotnych uczestników projektu.

Kolejne wysiłki mające na celu powołanie strefy stabilności pieniężnej podjęto w 1978 r. i utworzono tzw. mechanizm kursowy ERM I. Kurs każdej waluty obliczono w oparciu o centralny kurs wymiany względem europejskiej jednostki walutowej lub ECU (europejskiej jednostki rozliczeniowej), która stanowiła średnią ważoną wszystkich walut biorących udział w mechanizmie. Siatkę dwustronnych kursów wymiany obliczono na podstawie centralnego kursu wymiany w ECU, a dopuszczalne pasmo wahań danej waluty wynosiło $\pm 2,25\%$ (z wyjątkiem lira włoskiego, w przypadku którego margines ten wynosił 6%). W ciągu dziesięciu lat przy pomocy europejskiego systemu walutowego udało się w dużym stopniu ograniczyć zmienność kursów walut; pozwoliło to na osiągnięcie zrównoważonej stabilności waluty.

¹ System z Bretton Woods – przyjęte na międzynarodowej konferencji w 1944 roku ustalenia dotyczące zasad ładu gospodarczego na świecie i zasad systemu finansowego, po II wojnie światowej; system ten polegał na międzynarodowych ustaleniach dotyczących mechanizmów przywracania równowagi w handlu międzynarodowym – tj. chodziło o to, by jedne kraje nie osiągały znacznych nadwyżek w handlu nad innymi. Dodatkowo, w celu kontroli przestrzegania postanowień, uczestnicy konferencji powołali do życia Międzynarodowy Fundusz Walutowy i instytucję przekształconą później w Bank Światowy.

Po przyjęciu programu jednolitego rynku w 1985 r. stało się jasne, że nie da się wykorzystać w pełni potencjału rynku wewnętrznego, jeżeli koszty transakcji finansowych związane z wymianą waluty będą nadal stosunkowo wysokie, a wahania kursów walut będą wciąż źródłem, nawet niewielkich, niepewności. Ponadto wielu ekonomistów skrytykowało tzw. „niemożliwy trójkąt”, zwracając uwagę na to, że w długim okresie utrzymanie swobodnego przepływu kapitału, stabilności kursów walut i prowadzenie niezależnych polityk pieniężnych jest niemożliwe.

W 1988 r. Rada powierzyła komitetowi pod przewodnictwem ówczesnego przewodniczącego Komisji Europejskiej Jacques'a Delorsa przeanalizowanie założeń UGW. W sprawozdaniu komitetu (sprawozdaniu Delorsa) przedłożonym w 1989 r. zaproponowano wprowadzenie UGW w trzech etapach. W sprawozdaniu podkreślono w szczególności potrzebę lepszej koordynacji polityk gospodarczych, przepisów dotyczących krajowych deficytów budżetowych, a także ustanowienia nowej, całkowicie niezależnej instytucji odpowiedzialnej za politykę pieniężną Unii: Europejskiego Banku Centralnego (EBC). W oparciu o sprawozdanie Delorsa na szczycie Rady Europejskiej w Madrycie w 1989 roku podjęto decyzję o rozpoczęciu realizacji pierwszego etapu UGW, tzn. całkowitej liberalizacji przepływu kapitału, który miał trwać do 1 lipca 1990 r.

W grudniu 1989 r. na szczycie Rady Europejskiej w Strasburgu postanowiono zwołać konferencję międzyrządową w celu uzgodnienia poprawek do traktatów z uwzględnieniem założeń UGW. Poprawki te uwzględniono w Traktacie o Unii Europejskiej, który szefowie państw i rządów oficjalnie przyjęli na posiedzeniu Rady Europejskiej w Maastricht w grudniu 1991 r. i podpisali 7 lutego 1992 r. W Traktacie przyjęto, że Unia Gospodarcza i Walutowa będzie wprowadzana w trzech etapach:

- Etap pierwszy: (od 1 lipca 1990 r. do 31 grudnia 1993 r.) swobodny przepływ kapitału między państwami członkowskimi.
- Etap drugi: (od 1 stycznia 1994 r. do 31 grudnia 1998 r.) konwergencja² polityk gospodarczych państw członkowskich i wzmocnienie współpracy między krajowymi bankami centralnymi państw członkowskich. Koordynację polityk pieniężnych zinstytucjonalizowano poprzez utworzenie Europejskiego Instytutu Walutowego (EIW), którego zadaniem było wzmocnienie współpracy między krajowymi bankami centralnymi i przeprowadzenie niezbędnych przygotowań do wprowadzenia jednej waluty. Podczas tego etapu państwa członkowskie miały uniezależnić swoje banki centralne od władz publicznych.
- Etap trzeci: (trwający od 1 stycznia 1999 r.) stopniowe wprowadzanie euro jako jednej waluty państw członkowskich i wdrażanie wspólnej polityki pieniężnej pod egidą EBC.

² Na gruncie ekonomii, przez konwergencję określa się zjawisko wyrównywania się poziomu rozwoju gospodarczego różnych krajów w procesie doganiania bogatych (bardziej rozwiniętych) gospodarek przez kraje słabiej rozwinięte gospodarczo.

Przejsie do trzeciego etapu zalezało od osiagnięcia wysokiego stopnia trwałej konwergencji, mierzonego na podstawie kryteriów przewidzianych w Traktatach. Przepisy budżetowe miały zacząć obowiązywać, a państwa członkowskie działające niezgodnie z nimi mogły otrzymać kary. Wprowadzono jednolitą politykę pieniężną, kierowanie którą powierzono Europejskiemu Systemowi Banków Centralnych (ESBC), w którego skład wchodzi kraje banki centralne oraz EBC.

Pierwsze dwa etapy UGW zostały zakończone. Trzeci etap wciąż trwa. Wszystkie państwa członkowskie UE muszą przystąpić do ostatniego etapu, a zatem przyjąć walutę euro. Jednakże nie są określone terminy dla każdego z państw kiedy to ma nastąpić. Ponadto, by państwo mogło przystąpić do strefy euro, wymagane jest spełnienie określonych warunków ekonomicznych określanych kryteriami konwergencji³. Wielka Brytania i Dania uzgodniły wyłączenie swoich krajów z obowiązku wobec UGW, tj. mogą one przystąpić do strefy euro jedynie na podstawie własnych decyzji (oraz, co oczywiste, spełnienia kryteriów konwergencji). Te dwa państwa członkowskie UE są w związku z tym wyłączone z obowiązku uczestniczenia w UGW.

Spośród 28 państw członkowskich Unii Europejskiej, 19 przystąpiło do trzeciego etapu UGW i przyjęło euro jako jedną walutę. Ostatnim, dziewiętnastym państwem, które przystąpiło do strefy euro, począwszy od 1 stycznia 2015 r., jest Litwa.

Euro stało się walutą obowiązującą, dla transakcji bezgotówkowych począwszy od 1 stycznia 1999 roku, a w formie gotówkowej (banknoty i monety euro zastąpiły waluty narodowe) od 1 stycznia 2002 roku.

Aktualnie, w 2015 roku, waluta euro obowiązuje w poniżej wskazanych państwach Unii Europejskiej. W nawiasach podano datę wprowadzenia euro do obiegu, zamiast waluty narodowej.

Austria	(01.01.2002)
Belgia	(01.01.2002)
Finlandia	(01.01.2002)
Francja	(01.01.2002)
Grecja	(01.01.2002)
Hiszpania	(01.01.2002)
Holandia	(01.01.2002)
Irlandia	(01.01.2002)

³ Kryteria konwergencji – wymogi, wprowadzone zapisami traktatowymi, nakazujące państwu aspirującemu do strefy euro, utrzymanie wskaźników ekonomicznych na ustalonym poziomie. Więcej szczegółów można znaleźć na stronie: <https://www.ecb.europa.eu/ecb/orga/escb/html/convergence-criteria.pl.html>

Luksemburg	(01.01.2002)
Niemcy	(01.01.2002)
Portugalia	(01.01.2002)
Włochy	(01.01.2002)
<i>oraz</i>	
Słowenia	(01.01.2007)
Cypr	(01.01.2008)
Malta	(01.01.2008)
Słowacja	(01.01.2009)
Estonia	(01.01.2011)
Łotwa	(01.01.2014)
Litwa	(01.01.2015)

Ponadto, na mocy podpisanych umów, euro jest walutą krajów, które nie są członkami Unii Europejskiej: Andora, Monako, San Marino, Watykan.

Kolejne kraje, które nie są członkami Unii Europejskiej, a stosują euro, na zasadzie jednostronnego przyjęcia tej waluty (taki proces określa się niekiedy euroizacją): Czarnogóra, Kosowo.

Euro jest również stosowane poza kontynentem europejskim, w krajach i terytoriach zamorskich powiązanych (regiony autonomiczne) z krajami UE, a także w krajach i terytoriach zależnych od krajów UE.

Materiał pomocniczy nr 2

Tekst pt. „Unia Gospodarcza i Walutowa”

Unia Gospodarcza i Walutowa (UGW) stanowi ważny krok w integracji gospodarek krajów UE. Wiąże się ona z koordynacją polityk gospodarczych i fiskalnych, wspólną polityką walutową oraz wspólną walutą – euro. Wszystkie 28 państw członkowskich Unii Europejskiej uczestniczy w unii gospodarczej, a niektóre z nich postanowiły wstąpić na wyższy poziom integracji i przyjęły euro. Kraje te wspólnie tworzą strefę euro.

Decyzja o utworzeniu Unii Gospodarczej i Walutowej została podjęta przez Radę Europejską w Maastricht (Holandia), w grudniu 1991 r. i następnie zapisana w Traktacie o Unii Europejskiej (Traktacie z Maastricht). W ramach Unii Gospodarczej i Walutowej istnieje:

- koordynacja polityki gospodarczej pomiędzy państwami członkowskimi,
- koordynacja polityk fiskalnych, zwłaszcza poprzez ograniczenia długu publicznego i deficytu budżetowego,
- niezależna polityka pieniężna prowadzona przez Europejski Bank Centralny (EBC),
- jedna waluta w ramach strefy euro.

Zarządzanie gospodarką w ramach UGW

W UGW nie ma jednej instytucji odpowiedzialnej za politykę gospodarczą. Odpowiedzialność jest podzielona między państwa członkowskie i instytucje UE. Głównymi podmiotami UGW są:

- Rada Europejska – ustala główne kierunki polityki,
- Rada (Unii Europejskiej) – koordynuje tworzenie polityki gospodarczej UE i decyduje o tym, czy państwo członkowskie może przyjąć euro,
- „Eurogrupa” – koordynuje polityki będące przedmiotem wspólnego zainteresowania państw członkowskich już należących do strefy euro,
- państwa członkowskie – ustalają krajowe budżety w uzgodnionych granicach deficytu i zadłużenia oraz określają krajowe polityki strukturalne związane z rynkiem pracy, emerytalnym i kapitałowym,
- Komisja Europejska – monitoruje wyniki i zgodność z przepisami,
- Europejski Bank Centralny (EBC) – ustala politykę pieniężną z głównym celem zagwarantowania stabilności cen,
- Parlament Europejski – wspólnie z Radą decyduje o ostatecznym kształcie unijnych przepisów prawa, a także sprawuje demokratyczną kontrolę nad zarządzaniem gospodarczym.

Europejski Bank Centralny kształtuje politykę pieniężną dla krajów należących do UGW – ustala poziom podstawowych stóp procentowych i jest odpowiedzialny za utrzymanie poziomu inflacji poniżej 2% (ale najkorzystniej blisko 2%) rocznie. EBC jest niezależny – nie podlega naciskom rządów czy organizacjom lobbingowym.

Korzyści z wprowadzenia euro

1. **Brak ryzyka kursowego w handlu między krajami Unii Gospodarczej i Walutowej** – likwidacji uległy waluty narodowe, a wymiana gospodarcza odbywa się w euro. Przedsiębiorstwa nie ponoszą już ryzyka wynikającego np. z nagłego osłabienia kursu jednej waluty wobec waluty kontrahenta. Nie likwiduje to ryzyka w przypadku wymiany handlowej kraju UGW z krajami spoza strefy euro.
2. **Brak kosztów wymiany walut** – brak walut narodowych oznacza też całkowity brak kosztów wymiany walut narodowych, bo tych w strefie euro nie ma. Oprócz redukcji kosztów transakcyjnych wymiany walut, zniknęły również koszty operacji zabezpieczających przed ryzykiem kursowym.
3. **Bardziej efektywny wspólny rynek** – wspólna waluta w połączeniu ze wspólnym rynkiem umożliwia większej ilości przedsiębiorstw funkcjonowanie na większą, europejską skalę. Mogą one uzyskiwać większą efektywność choćby poprzez łatwiejszy dostęp do rynków zbytu, wzrost produkcji i efekt skali. Wzrost konkurencji poprawia jakość gospodarowania.
4. **Łatwość porównywania cen i kosztów** – wspólna waluta umożliwia z jednej strony konsumentom łatwiejsze porównanie cen, a z drugiej przedsiębiorcom obniżenie kosztów poprzez dostęp do tańszych dostawców. Np. w handlu detalicznym możliwe jest obniżenie kosztów korzystanie z tańszych dostawców.

W przypadku handlu przez sklepy internetowe, cena towaru jest taka sama dla wszystkich obywateli, których kraje wprowadziły euro; różnica w faktycznej kwocie płatności może wynikać z różnych kosztów dostawy. Euro pomaga zredukować różnice cenowe, z pożytkiem dla konsumenta.

Ułatwienia płynące z wprowadzenia jednolitej waluty odczuwają na pewno osoby podróżujące po krajach europejskich, gdzie obowiązującą walutą jest euro. Nie muszą wymieniać walut na waluty narodowe, co oszczędza ich czas i eliminuje koszty wymiany.

Dla przedsiębiorstw funkcjonujących na obszarze UGW wprowadzenie euro oznacza łatwiejszą ekspansję na rynki krajów sąsiednich – wyeliminowane zostały trudności związane z posługiwaniem się różnymi walutami narodowymi.

Korzyścią bardzo znaczącą dla wszystkich krajów strefy euro jest sama przynależność do UGW. Euro stało się jedną z najważniejszych walut międzynarodowych.

Koszty wprowadzenia jednolitej europejskiej waluty euro

Wprowadzanie wspólnej waluty jest operacją, która pociąga za sobą także koszty. Należą do nich m.in.:

- koszty przygotowania banknotów i monet,
- koszty dystrybucji banknotów i monet do banków oraz bankomatów i punktów kasowych,
- koszty dostosowania urządzeń, w których używana jest gotówka - bankomatów, automatów do sprzedaży towarów,
- koszty przystosowania systemów księgowych,
- koszty przystosowania systemów informatycznych,
- koszty szkolenia specjalistów i pracowników obsługi,
- koszty utraty przez instytucje finansowe, głównie banki, części dochodów z wymiany walut, płatności międzynarodowych i transakcji zabezpieczających.

Wśród niekorzystnych zjawisk wynikających z wprowadzenia euro w danym kraju należy również wskazać utratę autonomii w kształtowaniu polityki pieniężnej oraz ograniczone możliwości użycia instrumentów polityki fiskalnej.

Inne uwarunkowania po wprowadzeniu nowej waluty – euro

W oczywisty sposób ułatwia to przepływy kapitałowe, czyniąc je tańszymi (brak prowizji za wymianę walut) oraz mniej ryzykownymi (ryzyko kursowe).

Wprowadzenie euro umożliwia inwestorom podejmowanie lepszych decyzji inwestycyjnych. Mogą łatwiej porównywać koszty pracy, oprocentowanie kredytu czy też preferencje konsumentów i stworzyć prawdziwie europejskie przedsiębiorstwa.

Państwa należące do UGW nie mają możliwości inflacyjnego finansowania deficytów budżetowych. Kryteria zbieżności wymagały, aby deficyt budżetu państwa nie był wyższy niż 3% PKB, a dług publiczny nie przekraczał 60% PKB. Wielkości tych nie wolno państwom przekroczyć, gdyż mogłoby to zwiększyć inflację.

Euro zwiększa mobilność siły roboczej. Pracownicy mogą poszukiwać pracy na całym obszarze Unii Gospodarczej i Walutowej, porównując poziom oczekiwanych zarobków.

Materiał pomocniczy nr 3

Ćwiczenie pt. „Kraje strefy euro”

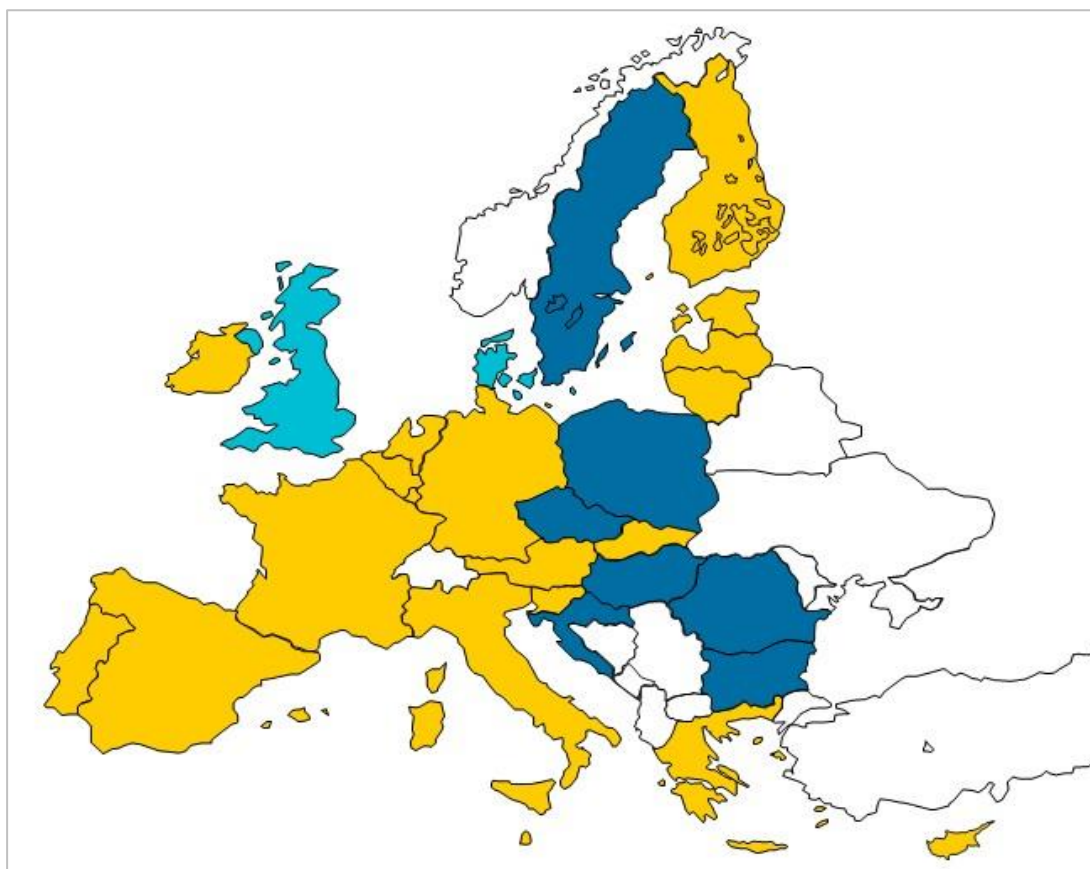
Wskaż, w których krajach europejskich funkcjonuje jednolita waluta europejska euro.

Przy kraju, który twoim zdaniem należy do strefy euro, wstaw w kratkę symbol waluty Euro „€”

☐ Austria	☐ Bułgaria	☐ Belgia	☐ Czechy	☐ Chorwacja
☐ Cypr	☐ Dania	☐ Estonia	☐ Francja	☐ Finlandia
☐ Grecja	☐ Hiszpania	☐ Holandia	☐ Irlandia	☐ Litwa
☐ Luksemburg	☐ Łotwa	☐ Malta	☐ Niemcy	☐ Polska
☐ Portugalia	☐ Rumunia	☐ Słowacja	☐ Słowenia	☐ Szwecja
☐ W. Brytania	☐ Węgry	☐ Włochy		

Poprawne odpowiedzi:

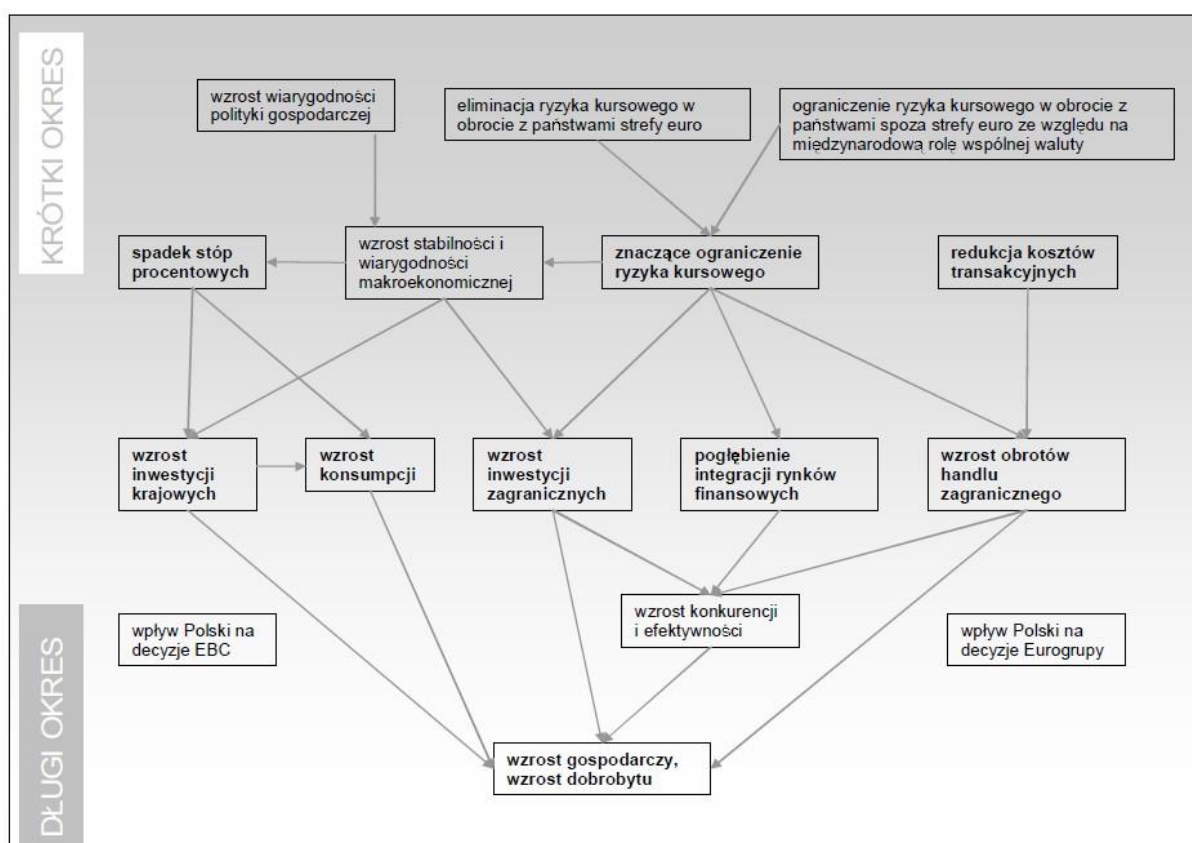
Spośród 28 krajów Unii Europejskiej, 19 dysponuje walutą euro.

€ Austria	☐ Bułgaria	€ Belgia	☐ Czechy	☐ Chorwacja
€ Cypr	☐ Dania	€ Estonia	€ Francja	€ Finlandia
€ Grecja	€ Hiszpania	€ Holandia	€ Irlandia	€ Litwa
€ Luksemburg	€ Łotwa	€ Malta	€ Niemcy	☐ Polska
€ Portugalia	☐ Rumunia	€ Słowacja	€ Słowenia	☐ Szwecja
☐ W. Brytania	☐ Węgry	€ Włochy		

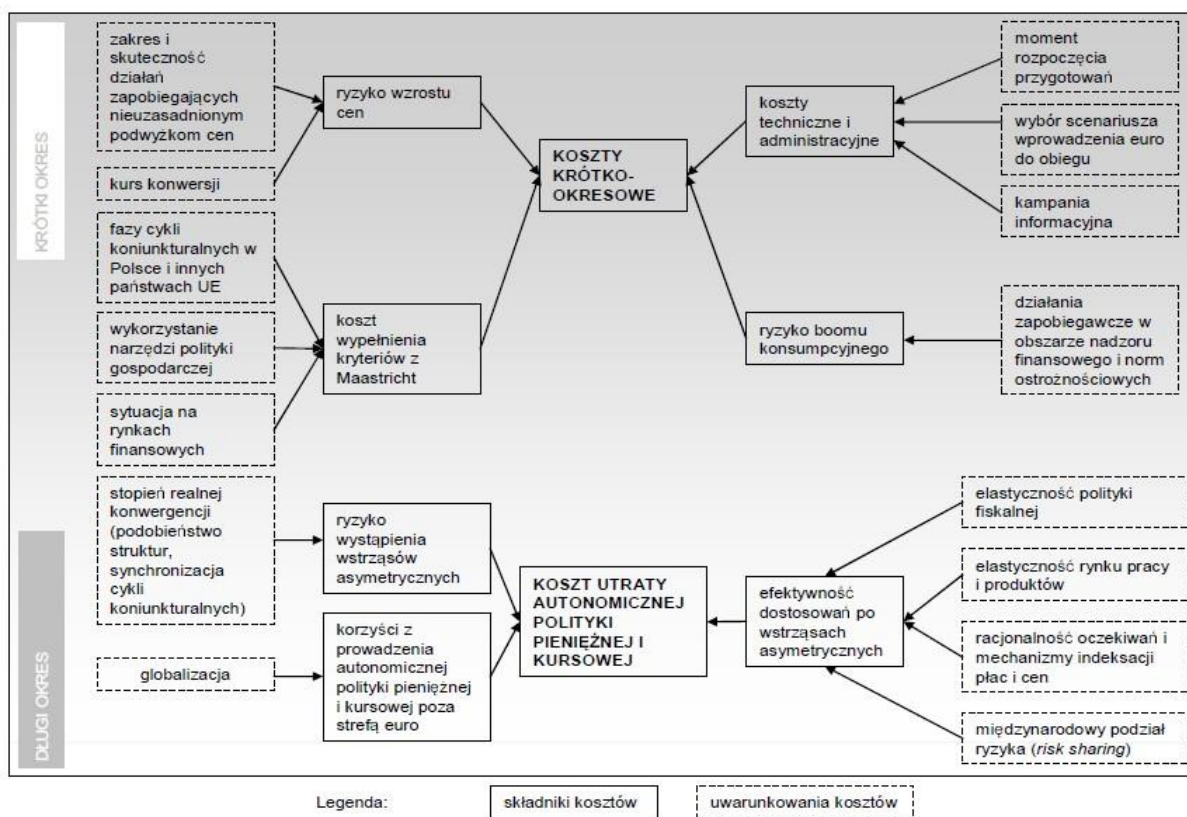
Materiały uzupełniające

Schematy poniższe, przytoczono na podstawie Dokumentu Biura Pełnomocnika Rządu ds. Wprowadzenia Euro przez Rzeczpospolitą Polską: „Bilans kosztów i korzyści wprowadzenia euro w Polsce w świetle najnowszych badań”, z 26 października 2010 r.

A. „Korzyści integracji Polski ze strefą euro”.

B. „Koszty integracji Polski ze strefą euro”.

Przydatne adresy

- www.nbp.pl
- <http://www.mf.gov.pl/ministerstwo-finansow/dzialalnosc/integracja-ze-strefa-euro/pelnomocnik-rzadu-ds-euro>
- <https://www.ecb.europa.eu>
- http://ec.europa.eu/economy_finance/euro/emu/index_pl.htm

www.nbp.pl

